
Fra: Foreningen Trygt Barnevern [mailto:kontakt@ftbv.org]

Sendt: 11. november 2012 18:28

Til: Postmottak BLD

Emne: Høringsbrev Endringer i barnevernloven fra Foreningen Trygt barnevern

1. Samhandlingsproblematikken i barnevernet

Verningen 11.11.2012

Høringsnotatet nevner samhandlingsproblemer mellom barneverntjeneste og tilgrensende etater, og mellom barneverntjenesten og Bufetat, men konsentrerer seg senere bare på samhandling mellom stat og kommune. Samhandlingsproblematikken mellom barneverntjeneste og tilgrensende etater forskyves til senere. Det er veldig synd, fordi vi har inntrykk av at det kommunale barnevernet har mest å hente på samarbeid med andre kommunale tjenester som også kan hjelpe familiens spesifikke problemer. Familier som trenger hjelp på mange plan (sosialklienter, rusmisbrukere, lettere psykisk sykdom, atferdsproblemer hos barn, skoleproblemer) havner altfor ofte hos barnevernet, fordi familien enten ikke nyttiggjør seg de øvrige tilbudene, eller fordi budsjettet i de øvrige tjenestene er sprengt, eller fordi familien forventer at barnevernet skal sy sammen en tilbudspakke. Men barnevernet har dessverre ofte ikke kompetanse, tid, midler eller den rette innstillingen til å søke hjelp hos andre tjenester på familiens vegne. Det kan ha fatale konsekvenser for barna i utsatte familier, når barnevernet i mangel av mer omfattende tilbud må fatte omsorgsvedtak. Det har også negative konsekvenser for kommunens budsjett, fordi man kan finansiere ganske mye hjelp for prisen av én omsorgsovertakelse.

Vi mener departementet burde først ha gjort nødvendige endringer i de øvrige etaters lover, forskrifter og budsjetter, og anvist Bufetat til å sørge for den nødvendige holdningsendringen på lokal plan, slik at utsatte familier, ved hjelp av kommunale barneverntjenesten sammen med øvrige tjenester, får den hjelpen de som familie trenger (og som til syvende og sist vil komme barna i familien til gode). Disse endringene burde først ha blitt innarbeidet, inntil statistikkene viser at de omplasserte barns andel av barnebefolkningen har gått nedover, dvs. at økt bruk av tiltak innenfor familien har erstattet tiltak utenfor familien.

Også samarbeidet med familien selv er fullstendig ignorert, og ikke bare det, det er mistenkeliggjort i høringsnotatet. I sin beskrivelse av barnevernets særtrekk beskrives barnet som en sårbar tjenestemottager, som «som oftest ikke har nære pårørende som kan eller skal ta valg

for seg» og som av den grunn trenger en stedfortreder i form av en kommunal saksbehandler. Vi minner departementet om at nær 80% av barna med tiltak slutten av 2011 mottok hjelpetiltak og at hjelpetiltak skjer i samarbeid med familien! Hvis umyndiggjøring av foreldre skal være den offisielle barnevernsmodellen, har barnevernet fortjent sitt dårlige rykte.

2. Kommunens og statens økonomiske ansvar for barnevernstiltak

Departementet foreslår at kommunene skal betale en fast prosentandel av de faktiske kostnadene til institusjon, fosterhjem og hjelpetiltak. Sålenge kommunene ikke har hentet ut kostnadsbesparelsene som ligger i bedre samarbeid mellom barnevern og tilgrensende tjenester (la oss kalle det hjelpetiltak), vil de fortsette å bruke fosterhjem og institusjon i komplekse tilfeller. Siden institusjon koster minst det dobbelte av et fosterhjem, vil kommunen sky unna institusjonsplassering, selv om det kan være nødvendig for barnet. Dermed vil etterspørselen etter fosterhjem øke enda mer, og prisene til fosterhjem vil følge markedet. Dette er hverken til barnas eller til kommunens beste. Det vil også, som departementet selv bemerker, føre til at Bufetat ikke lenger kan opprettholde et variert institusjonstilbud.

Også av den grunn foreslår vi at departementet venter med å gi kommunen for mye ansvar, inntil kommunene har lært seg å ta i bruk (og finansiere) de øvrige tjenestetilbudene. Først da vil de være i stand til å bære en fast andel av de faktiske kostnader til omplassering.

3. Krav til forsvarlighet i barnevernloven

Forslaget er bra. Dessverre har samfunnet lite innblikk i barnevernets praksis. Vi håper at foreldreorganisasjoner i større grad får delta i utviklingen av de normene som styrer «forsvarlig» tjenester og tiltak i barnevernet.

4. Barns rett til medvirkning og barns mulighet til å ha en særskilt tillitsperson

Forslaget finner vår bifall.

5. Hjelpetiltak for barn og barnefamilier

I sin vurdering av forslaget om erstatte listen med hjelpetiltak med hjelpetiltakenes formål skriver departementet mellom linjene at ren økonomisk bistand fra barnevernet er uønsket, og henviser til loven om sosiale tjenester fra NAV, spesielt dens formålsparagraf om at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Hvis det hverken følger økte stønader til barnefamilier og en bedre skjønnsutøvelse med, fortsetter det som før, nemlig at fattige familier ikke får den hjelpen som kunne ha reddet deres barn ut av «lav-risiko» sonen. NAV burde forpliktes mer konkret til å hjelpe utsatte familier, spesielt når barnevernet spør om det. Vi minner også om at barnetrygden har stått på stedet hvil i 6 år, mens uunngåelige kostnader til bil og hus har steget til værs.

Høringsnotatet sier også at kompenserende tiltak burde brukes som supplement for strukturendrende tiltak, og at formålet skal være å bidra til positiv endring hos barnet i familien. Vi er redd for at noen barn og familier med spesielle problemer ikke vil bli kvitt sine problemer innenfor evalueringsfristene, hvis disse er for rigide. Vi tenker da på barn med diagnoser som

trenger langvarig behandling og på foreldre som trenger avlastning inntil andre støttespillere er funnet. Vi ber derfor om særlig omtanke ved fremtidig fastsettelse av evalueringsfrister og utvikling av evalueringsmetodikk.

6. Samvær med søsken etter omsorgsovertakelse

Forslaget er bra. Det burde åpnes for at grenser fastsatt av fylkesnemnd er minimumsgrenser, dvs. at barnevernet har lov til å øke omfanget av samvær med søsken. Man bør heller ikke glemme samvær med besteforeldre. Dette bør også settes en minimumsgrens av fylkesnemnd med mulighet for barnevernet å øke omfanget. Ved en omsorgsovertakelse mister barnet kontakten med hele sin familie og dermed all kontakt med sin biologiske arv.

7. Fristen for å bringe fylkesnemndas vedtak inn for domstolen

Vi foreslår å beholde fristen på to måneder. Saker for fylkesnemnd er ikke som andre saker etter tvisteloven. Her må foreldre få tid til å fordøye nederlaget, lage en ny strategi, innhente muligens flere vitner og dokumenter. Det er ikke gjort i løpet av bare en måned.

Medansvarlig av utformingen til dette høringsbrevet er Mechthild Opperud, et av våre medlemmer.

MVH
Nina Borge
Styreleder FTBV